

Rapport

Datum: 22 maart 2000

Rapportnummer: 2000/106

Klacht

Op 3 mei 1999 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te Delft, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden.

Nadat verzoeker zijn klacht had toegelicht, werd op 13 juli 1999 naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden (de burgemeester van 's-Gravenhage), een onderzoek ingesteld.

Op grond van de door verzoeker verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Haaglanden hem op 1 augustus 1998 ten onrechte hebben aangehouden.

Daarnaast acht hij het onjuist dat de betrokken ambtenaren hem de reden van de aanhouding niet hebben meegedeeld.

Achtergrond

1. Artikel 425 van het Wetboek van Strafrecht luidt als volgt:

"Met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft:

1°. hij die een dier op een mens aanhitst of een onder zijn hoede staand dier, wanneer het een mens aanvalt, niet terughoudt;

2°. hij die geen voldoende zorg draagt voor het onschadelijk houden van een onder zijn hoede staand gevaarlijk dier."

2.1. Artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering luidt, voor zover hier van belang, als volgt:

"1. Als verdachte wordt vóórdat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit."

Dit artikel stelt aan de mate van verdenking niet de eis van een 'ernstig' vermoeden, maar eist wèl dat het vermoeden van schuld (het 'gedaan hebben') moet steunen op feiten of omstandigheden en dat dit vermoeden bovendien naar objectieve maatstaven gemeten

'redelijk' dient te zijn, dat wil zeggen "niet enkel in de oogen van den opsporingsambtenaar doch redelijk op zichzelf" (Memorie van Toelichting). Een redelijk vermoeden alleen op basis van subjectief inzicht is niet voldoende.

2.2. In artikel 53 van het Wetboek van Strafvordering is bepaald dat in geval van ontdekking op heterdaad van een strafbaar feit een ieder bevoegd is de verdachte van een strafbaar feit aan te houden.

De (hulp)officier van justitie is bevoegd de verdachte naar een plaats voor verhoor te geleiden. Hij kan ook diens aanhouding of voorgeleiding bevelen.

Geschiedt de aanhouding door een andere opsporingsambtenaar, dan draagt deze er zorg voor dat de aangehoudene ten spoedigste voor de officier van justitie of een van diens hulpofficieren wordt geleid.

3. Artikel 5, tweede lid van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, gesloten te Rome op 4 november 1950 (EVRM) luidt in de Nederlandse tekst:

"Een ieder, die gearresteerd is moet onverwijld en in een taal, die hij verstaat, op de hoogte worden gebracht van de redenen van zijn arrestatie en van alle beschuldigingen die tegen hem zijn ingebracht."

Artikel 9, tweede lid van het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, gesloten te New York op 19 december 1966 (IVBPR) bevat een overeenkomstige bepaling.

Beide verdragen zijn door Nederland geratificeerd.

Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te 's-Gravenhage over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werd hun een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Verzoeker en de korpsbeheerder deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. feiten

1. Op 1 augustus 1998 kwam bij de meldkamer van het regionale politiekorps Haaglanden de melding binnen dat enkele honden in een weiland te Delft schapen hadden doodgebeten.

Een surveillanceauto van de politie ging daarop ter plaatse. De betrokken politiefunctionarissen troffen in het weiland een aantal gewonde schapen aan. Ook verzoeker was ter plaatse. De politieambtenaren hielden verzoeker aan als verdachte van het plegen van de vernieling van de schapen, en brachten hem over naar het politiebureau. Hier werd hij voorgeleid aan de hulpofficier van justitie.

2. Verzoeker diende op 26 augustus 1998 - door tussenkomst van een justitieel klachtenbureau - een klacht in bij de burgemeester van Delft over de onterechte aanhouding en het niet meedelen van de reden van aanhouding.

Deze klacht luidde als volgt:

"Op 1 augustus 1998 om ongeveer 14:45 werd ik door mijn dochter gebeld dat de honden, van de autosloperij van mijn vrouw en zoon, los waren gebroken en achter de schapen van de buurman aan liepen. Ik ben er toen direct heen gegaan, om ongeveer 15:00 arriveerde ik bij Autosloperij (...), gevestigd op het adres: (...). Ik heb direct een stuk touw gepakt met een sluiting daar aan en ben het land ingelopen. Ik heb de honden gevangen en toen ik ze weg wilde brengen werd ik aangesproken door iemand waarvan ik dacht dat hij van de dierenambulance was (bleek later iemand van de hondenbrigade te zijn). Deze persoon vroeg mij waar ik met de honden heenging. Hij vertelde mij dat de honden in beslag genomen waren en dat ik aangehouden was. Op mijn vraag waarom ik aangehouden was kon hij geen antwoord geven. Vervolgens werd ik overgebracht naar het politiebureau in Delft. Op het politiebureau heb ik nog vier of vijf keer gevraagd waarom ik aangehouden was maar niemand kon daar antwoord op geven. Ook de vrouwelijke Hulpofficier van Justitie wist het niet en antwoordde: "dat hoor je van mijn collega's". Hierna is er door een rechercheur proces-verbaal opgemaakt. Ook hij wist mij niet te vertellen waarom ik aangehouden was, hij vertelde mij dat: "hij het er met zijn collega's over zou hebben". Om ongeveer 19:15 ben ik weer vrijgelaten."

3. Op 25 maart 1999 zond de burgemeester van Delft het volgende antwoord:

"De klacht heeft betrekking op een - naar uw oordeel - onterechte aanhouding van uw cliënt in verband met het doodbijten van schapen in een weiland door zijn honden. Voorts klaagt U over het feit dat uw cliënt de reden van de aanhouding niet werd meegedeeld. Het onderzoek terzake is verricht door de inspecteur van politie, de heer T.

Uit zijn onderzoek komt het volgende naar voren:

Op 1 augustus 1998, omstreeks 15.30 uur, kwam bij de politiemeldkamer een melding binnen omtrent enkele schapen die zouden zijn doodgebeten door twee honden in het weiland langs de (...), ter hoogte van perceel (...), te Delft.

Hierop heeft de politiemeldkamer een surveillanceauto van de politie naar de opgegeven locatie gestuurd. Ter plaatse troffen de betrokken politiefunctionarissen verschillende gewonde schapen aan. Op dat moment waren de twee honden, die de schapen hadden aangevallen, reeds gevangen. De honden bleken te zijn ontsnapt vanaf een terrein van de nabij gelegen autosloperij.

Vervolgens kwam uw cliënt ter plaatse en hij verklaarde aan de politiefunctionarissen, dat hij voor de honden zorgde en verantwoordelijk was. Hierop hebben de politiefunctionarissen uw cliënt aangehouden als verdachte van het plegen van de vernieling van de schapen en hebben zij de beide honden in beslag genomen. De bemanning van een andere politie-surveillance-auto heeft uw cliënt vervolgens overgebracht naar het politiebureau aan de Jacoba van Beierenlaan, alhier. Aan het politiebureau werd hij voorgeleid voor de hulpofficier van justitie. In dit geval trad de inspecteur van politie, mevrouw H. op als hulpofficier van justitie en zij kon uw cliënt tijdens de voorgeleiding niet antwoorden waarom hij was aangehouden.

De bemanning van de surveillance-auto, die uw cliënt had aangehouden, had daarvoor de volgende redenen:

Uit de gesprekken met omstanders ter plaatse vernamen zij dat dezelfde honden reeds eerder schapen hadden aangevallen in het weiland.

Voorts was er bij één van de politiefunctionarissen bekend dat er in de omheining van de autosloperij een gat zat en dat de honden vermoedelijk hierdoor ontsnapt waren. Ook bij hem was bekend dat dit reeds eerder was gebeurd.

De politiefunctionarissen gingen er derhalve vanuit dat uw cliënt door het niet tijdig repareren van de omheining bewust het risico heeft genomen, dat zijn honden opnieuw zouden ontsnappen en de schapen mogelijk zouden aanvallen. Daarom werd hij door hen verdacht van het plegen van vernieling van de schapen. Ten slotte had één van de politiefunctionarissen stellig de indruk dat uw cliënt mogelijk door de aanwezige

omstanders zou worden aangevallen.

Een van de politiefunctionarissen, die uw cliënt had aangehouden verklaarde dat hij hem op de hoogte heeft gesteld van het strafbare feit en de reden van aanhouding. Hierop zou uw cliënt tegen hem gezegd hebben: "Je doet je best maar". De betrokken hulpofficier van justitie wist op het moment van voorgeleiding inderdaad niet waarvoor uw cliënt was aangehouden.

Voor de goede orde vermeld ik dat er tijdens het onderzoek naar uw klachten geen wederhoor heeft kunnen plaatsvinden. Uw cliënt wenste hiervan geen gebruik te maken.

Gelet op de inhoud van de verklaringen en de politierapportage kom ik tot de volgende conclusies:

Ten aanzien van uw klacht omtrent de onrechtmatige aanhouding, merk ik op dat - gelet op de informatie die bij de betrokken politiefunctionarissen bekend was - er sprake was van een redelijk vermoeden van schuld. Tevens was sprake van een verdenking van voorwaardelijk opzet tot het vernielen van schapen.

Gelet op het onderzoeksbelang, de situatie ter plaatse en de eigen opmerkingen en -verklaringen van uw cliënt ten opzichte van de politiefunctionarissen, voldoet de aanhouding naar mijn oordeel aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit. De aanhouding is naar mijn mening dan ook niet onterecht geweest en ik acht uw klacht op dit punt ongegrond.

Ten aanzien van uw klacht omtrent het niet informeren van uw cliënt omtrent de reden van aanhouding, merk ik op dat U ter plaatse door een van de politiefunctionarissen de reden van aanhouding is meegedeeld. De betrokken hulpofficier van justitie heeft na de voorgeleiding van uw cliënt van de politiefunctionarissen gehoord waarom hij door hen was aangehouden.

Ofschoon de reden van aanhouding wel aan uw cliënt is meegedeeld, ben ik de mening toegedaan dat ook de hulpofficier dit desgevraagd aan uw cliënt had moeten kunnen meedelen. Ik ben derhalve van mening dat de politie op dit punt niet voldoende zorgvuldig heeft gehandeld en ik acht die klacht op dit punt gegrond."

4. Op 28 april 1999 wendde verzoeker zich met zijn klacht tot de Nationale ombudsman.

B. Standpunt verzoeker

1. Verzoekers standpunt staat verkort weergegeven in de klachtsamenvatting.

2. Daarnaast bracht hij naar voren dat hij, onmiddellijk nadat hij in het weiland was gearriveerd, touw uit een loods had gehaald, het land was ingelopen en de honden tussen

de schapen had uitgehaald en ze had gevangen.

Nadat hij de honden had gevangen, was hij aangesproken door een man van wie hij even later (toen hij de aanduiding "politie" op diens mouw zag staan) begreep dat deze van de politie was. Deze man had hem gevraagd waar hij met de honden naartoe ging. Verzoeker had geantwoord dat hij de honden wilde vastzetten in hun hok. De man had hierop gezegd dat de honden in beslag zouden worden genomen. Vervolgens had een (andere) politieambtenaar - in uniform gekleed - meegedeeld dat verzoeker was aangehouden.

Op de vraag van verzoeker waarom hij was aangehouden werd hem geantwoord dat hij dat op het bureau wel zou horen. Verzoeker had hierop meegedeeld dat zij wellicht beter eerst konden kijken wat er allemaal aan de hand was, en de eigenaar van de schapen vragen naar de schade en de mogelijkheid die te regelen. Ook had verzoeker aan de politieambtenaren meegedeeld dat hij geen eigenaar van de honden was, en hij alleen werd gebeld bij onraad. Aangezien hij in Delft woont, kan hij - indien nodig - snel ter plaatse zijn.

Verzoeker tekende nog aan dat iemand in het weiland, "die helemaal over de rooie" was, had geroepen dat dit al de tweede keer was dat deze honden achter schapen hadden aangezeten, maar dit was niet waar, aldus verzoeker.

C. Standpunt BEheerder van het regionale politiekorps Haaglanden

1. In een brief van 14 september 1999 liet de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden weten dat hij geen aanleiding zag het eerdere oordeel van de burgemeester van Delft (zie FEITEN, onder 3) over de klacht te herzien. Ook waren geen nieuwe feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die daartoe aanleiding zouden kunnen geven.

2. Bij zijn brief voegde de korpsbeheerder onder meer een afschrift van de, naar aanleiding van de door verzoeker bij de politie ingediende klacht, op 18 februari 1999 door de inspecteur van politie Th. opgemaakte politierapportage. Hierin staat - voor zover in dit verband van belang - het volgende opgenomen:

"Situatie-omschrijving

De hoofdagenten Z. en V. worden op zaterdag 1 augustus 1998, omstreeks 15:30 uur, door de politiemeldkamer gestuurd naar de (...) te Delft, alwaar in het weiland ter hoogte van perceel (...) enkele schapen door twee honden zouden zijn aangevallen. Ter plaatse worden verschillende gewonde schapen aangetroffen. De twee Rotweilerhonden die de schapen hadden aangevallen zijn op dat moment al gevangen. Z. en V. menen dat dit gebeurd is door personeel van de dierenambulance en omstanders (*de heer B. (verzoeker; N.o.) verklaart later dat hij dat zelf gedaan heeft*). De honden blijken tevoren te zijn ontsnapt van een terrein van een nabij gelegen autosloperij, De heer B. komt ter plaatse en verklaart voor de honden te zorgen. Z. en V. houden de heer B. te 16:00 uur aan als

verdacht van het plegen van vernieling en ze nemen de twee honden in beslag.

De heer B. wordt door o.a de brigadier In. overgebracht naar het politiebureau Delft Oost, alwaar hij te 16:24 uur geleid wordt voor de hulpofficier van justitie H. Een half uur later wordt hij gehoord door de rechercheur Le. De heer B. wordt volgens het Genesyssysteem om 17:10 uur in vrijheid gesteld (in de klachtbrief staat daarentegen dat hij pas om 19:15 uur 'vrijgelaten' wordt).

Inhoud klacht

De heer B. klaagt over het feit dat hij niet wist waarvoor hij door 'iemand van de hondenbrigade' was aangehouden. Eenmaal overgebracht naar het politiebureau zou de heer B. dit 'nog vier of vijf keer' gevraagd hebben, maar niemand kon daar kennelijk antwoord op geven. De 'vrouwelijke hulpofficier van justitie' zou hebben gezegd dat hij dat van haar collega's zou horen. De verhorende rechercheur tenslotte vertelde kennelijk dat 'hij het er met zijn collega's over zou hebben'. De vertegenwoordiger van de heer B., de heer D. van het JKB Rotterdam, formuleert op basis van het bovenstaande twee klachtaspecten:

1. onterechte aanhouding van de heer B.
2. niet mededelen van de reden van aanhouding

Reacties beklaagden, getuigen en wederhoor

H.:

H. verklaarde dat zij zelf van de situatie geen bevredigend gevoel overgehouden heeft. Toen de heer B. bij haar voorgeleid werd, wist ze niet van welk strafbaar feit hij verdacht werd. De hondengeleiders Z. en V. brachten de verdachte niet zelf naar het bureau, zodat H. niet precies over de toedracht geïnformeerd kon worden. Ze had tijdens de voorgeleiding tegen de heer B. gezegd dat hij de exacte reden van aanhouding nog van de hondengeleiders zou horen.

Z.:

Volgens Z. werkte verdachte B. niet mee bij het op zijn verzoek vastpakken van een hond die de schapen gebeten had. Z. had de man toen aangehouden in verband met het plegen van vernieling. Volgens Z. zou V. dit tegen B. gezegd hebben, maar dat wist hij niet precies meer. Z. verklaarde een grond voor de aanhouding 'te hebben gezocht' omdat er vijf mannen in de buurt stonden die op het punt stonden B. te gaan 'lynchen' en het zou al vaker zijn gebeurd dat onder B.'s toezicht staande honden schapen hadden doodgebeten. Ook was het zo dat B. volgens Z. steeds iets anders vertelde over wie de eigenaar/houder van de honden was. Volgens Z. wilde de man niet begrijpen waarvoor hij werd

aangehouden en wilde hij steeds praten over een schaderegeling. Z. vertelde dat hij de indruk had dat B. zich wilde onttrekken aan de bemoeienis van de politie.

Tegen de collega's die B. vervoerden naar het politiebureau had Z. volgens zijn zeggen niets verteld over de reden van aanhouding. Hij wist niet of V. dat wellicht gedaan had.

V.:

Volgens V. was B. aangehouden voor vernieling met opzet op basis van mogelijkheidsbewustzijn. Er zat volgens V. namelijk een gat in de omheining van de autosloperij waar de honden thuishoorden. De honden waren door dat gat ontsnapt en dit was al eerder gebeurd. De theorie van de mogelijkheidsbewustzijn zou volgens V. later zijn bevestigd door de geraadpleegde officier van justitie mevrouw He.

V. vertelde de reden van aanhouding tegen B. te hebben gezegd. Hij had zelf het idee-dat dit duidelijk voor B. was. B. zou tegen V. gezegd hebben: 'Je doet je best maar'.

V. verklaarde voorts dat Z. later in het bureau nog met B. gesproken heeft. Ook had H. tegen V. gezegd dat B. gevraagd had waarvoor hij aangehouden was. H. wilde dat van V. weten, waarop hij dit aan haar vertelde. Dit gebeurde toen B. al ingesloten was.

In:

In. verklaarde dat hij met collega Sl. ter plaatse gegaan was om een verdachte op te halen. Het bericht daarbij zou zijn geweest dat men ter plaatse problemen verwachtte. De heer B. werd vervolgens aan In. overgedragen door de collega's van de hondenbrigade. In. had aan de hondengeleiders gevraagd of 'meneer was aangehouden', waarop dit door hen bevestigend werd geantwoord. In. vermoedde door de wijze waarop er gesproken werd dat er irritatie was tussen de hondengeleiders en de heer B. Wat de inhoud van de woordenwisselingen was, had hij niet gehoord. Voor In. was het evenwel niet duidelijk waarvoor B. aangehouden was, maar hij begreep dat het te maken had met het door honden doodbijten van schapen. Onderweg naar het bureau had In. met B. gesproken over het gebeuren. B. vertelde toen dat het doodbijten van de schapen al eerder gebeurd was. Volgens In. begreep B. goed dat hij in verband met dat feit naar het politiebureau moest, maar hij zou zich over de aanhouding als zodanig verwonderd hebben.

In het bureau plaatste In. de heer B. in een passantenverblijf, waarna hij H. erbij haalde. In. zou niet gehoord hebben wat er toen verder gezegd is.

Le.:

Van Le. verklaarde dat B. na zijn voorgeleiding aan hem vroeg waarvan hij 'eigenlijk verdacht werd'. Le. ging dat vervolgens vragen aan de hondengeleiders die aan het bureau gekomen waren. Zij zouden toen tegen B. gezegd hebben: 'We hebben dat

gezegd, je weet waarvoor je hier zit'.

Le. legde vervolgens aan B. uit dat hij had moeten weten dat de honden weer schapen zouden aanvallen, omdat het al twee keer eerder gebeurd was. Tijdens het verhoor vroeg Le. aan B. of hij wist waarom hij aangehouden was. Dat zou B. bevestigd hebben. Verder verwees Le. naar het proces-verbaal van verhoor.

Conclusie

Ad aspect 1:

De heer B. had kennelijk een zorgplicht ten aanzien van de twee inbeslaggenomen honden. Onder zijn verantwoordelijkheid zijn de honden ontsnapt, waarna ze de schapen in het naastgelegen weiland aanvielen. Ter plaatse bleek Z. dat dit al vaker gebeurd was. Om die reden ging hij er n.m.m. terecht vanuit dat de heer B. kennelijk bewust de kans aanvaard had dat dit weer zou gebeuren, waardoor verdenking ontstond van voorwaardelijke opzet tot het vernielen van de schapen in de zin van artikel 350 Wetboek van Strafrecht.

De vraag blijft bestaan of het, gelet op de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit, wel nodig was om de heer B. in deze situatie aan te houden. De gemaakte keuze tast hier n.m.m. de rechtmatigheid van het optreden niet aan.

Op basis van het bovenstaande acht ik dit klachtaspect niet gegrond.

Ad aspect 2:

Artikel 5 lid 2 van het Verdrag van Rome stelt o. m. dat 'een ieder die gearresteerd wordt onverwijld op de hoogte moet worden gebracht van de redenen van zijn arrestatie en van alle beschuldigingen die tegen hem zijn ingebracht'. Ingevolge de Grondwet is deze bepaling ook van toepassing op de Nederlandse situatie. In de politiepraktijk zijn de aanhoudende verbalisanten aldus gehouden de verdachte duidelijk aan te geven waarvan hij verdacht wordt. De hulpofficier van justitie controleert dat en geeft de verdachte eventueel nadere informatie omtrent de reden van zijn aanhouding.

De hoofdagent V. zou de heer B. ter plaatse de reden van zijn aanhouding verteld hebben. Volgens de hoofdagent Z. was dit inderdaad het geval, maar hij wist het niet precies meer. Tijdens de voorgeleiding wist de inspecteur H. niet van welk strafbaar feit B. verdacht werd en ze verwees hem hiervoor naar de hondengeleiders.

Wellicht had de heer B. begrepen hebben waarvoor hij mee moest naar het politiebureau (verklaring In.) en zou hem de reden van aanhouding duidelijk zijn (verklaring V.), maar het mededelen hiervan door respectievelijk de aanhoudende verbalisanten en de hulpofficier van justitie had n.m.m. duidelijker en zorgvuldiger gekund. Daarmee acht ik dit

klachtaspect gegrond."

D. Reactie verzoeker

1. Verzoeker werd op 1 oktober 1999 in de gelegenheid gesteld te reageren op het standpunt van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden. Daarbij legde de substituut-ombudsman hem de vraag voor of verzoeker op 1 augustus 1998 inderdaad de zorg en de verantwoordelijkheid droeg voor de honden die de schapen hadden aangevallen. Mocht dit niet het geval zijn, dan werd gevraagd aan te geven wie wel deze zorg en verantwoordelijkheid had. Ook werd verzoeker gevraagd om aan te geven waarom hij ter plaatse kwam nadat de honden de schapen hadden aangevallen.

2. In antwoord hierop liet verzoeker in een brief van 8 oktober 1999 weten dat hij niet verantwoordelijk was voor de honden, daar hij persoonlijk niets met de autosloperij te maken heeft. Hij is sleutelhouder voor het bedrijf ingeval van calamiteiten.

E. Reactie KORPSBEHEERDER

1. De substituut-ombudsman verzocht de korpsbeheerder op 28 oktober 1999 een reactie te geven op het standpunt van verzoeker zoals weergegeven onder D. Daarnaast werd gevraagd om welke reden verzoeker op 1 augustus 1998 was aangemerkt als degene die verantwoordelijk was voor de honden.

2. In antwoord hierop liet de korpsbeheerder op 2 december 1999 weten dat de chef van het onderdeel Delft/Pijnacker/Nootdorp hem terzake had geïnformeerd met zijn brief van 4 november 1999. Hij verwees naar het bij zijn brief gevoegde afschrift van deze brief.

3.1. Deze brief van de chef van het onderdeel Delft/Pijnacker/Nootdorp luidt als volgt:

"De heer B. heeft op 26 augustus 1998, door tussenkomst van het Justitieel Klachtenburo te Rotterdam, een klacht bij de politie ingediend over het optreden van de politie, tijdens zijn aanhouding op 1 augustus 1998. Deze klacht is op 25 maart 1999 schriftelijk beantwoord door de burgemeester van de gemeente Delft.

De heer B. klaagde over het feit dat hij naar zijn mening onterecht was aangehouden vanwege het feit dat een tweetal, aan zijn zorg toevertrouwde honden, van het erf waren losgebroken en in een naburig weiland een 12-tal schapen had dood gebeten. Voorts dat hem zowel bij zijn aanhouding als bij de voorgeleiding voor de hulpofficier van justitie niet was mee gedeeld voor welk feit hij was aangehouden. Naar aanleiding van zijn klacht is een onderzoek ingesteld. De burgemeester van de gemeente Delft heeft in beantwoording van de klacht de conclusie getrokken dat de klacht ten aanzien van de onterechte aanhouding ongegrond is en dat de klacht ten aanzien van het niet mee delen van de reden van aanhouding gegrond is.

Op 28 april 1999 heeft de heer B. zich gewend tot de Nationale Ombudsman met het verzoek zijn klacht in behandeling te nemen. Naar aanleiding van het verzoek van de Nationale Ombudsman aan de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden d.d. 13 juli 1999 is door mij op 29 juli 1999 aan u gerapporteerd dat er, op basis van de door de heer B. aangevoerde argumenten, geen aanleiding bestond mijn conclusies bij te stellen. Daarop is door u op 14 september 1999 aan de Nationale Ombudsman gemeld dat u geen aanleiding zag het oordeel over de klacht te herzien. Door de Nationale Ombudsman werd zulks aan de heer B. meegedeeld. In antwoord daarop liet de heer B. in een brief aan de Nationale Ombudsman weten dat hij niet verantwoordelijk was voor de honden daar hij niets met de autosloperij van zijn ex-echtgenote te maken heeft. Hij is slechts sleutelhouder in geval van calamiteiten.

Uit onderzoek is mij gebleken dat de heer B. in een door hem op 1 augustus 1998 afgelegde en ondertekende verklaring heeft aangegeven voor de honden zorg te dragen. Tevens praat hij in die verklaring over "ons" terrein en over het feit dat "wij" de schade aan de eigenaar van de dood gebeten schapen in goed overleg zullen vergoeden.

Uit vorenstaande concludeer ik dat de heer B. op 1 augustus 1998 kon worden aangemerkt als verantwoordelijke voor de honden en derhalve op grond van verdenking van overtreding van artikel 425, 2e lid van het Wetboek van Strafrecht als verdachte in de zin van artikel 27, 16 lid van het Wetboek van Strafvordering kon worden aangemerkt. Als de heer B. nu aanvoert niet verantwoordelijk te zijn geweest voor de losgebroken honden is dat in tegenspraak met hetgeen hij zelf heeft verklaard, zowel bij de ontdekking op heterdaad van het door hem gepleegde feit als tijdens het verhoor ter zake de door hem gepleegde overtreding."

3.2. In de brief van de chef van het onderdeel Delft/Pijnacker/Nootdorp wordt gewezen op een door verzoeker op 1 augustus 1998 afgelegde en ondertekende verklaring. Deze verklaring is opgenomen in het "proces-verbaal van verhoor (verdachte)" en luidt als volgt:

"Ik weet waarvan ik word verdacht en wil daar het volgende over verklaren. Mijn echtgenote, genaamd J. is de rechtmatige eigenaresse van het sloopbedrijf (...) gevestigd aan de (...) te Delft. Mijn zoon, genaamd E., is de bedrijfsleider van dit bedrijf. Ik ben de sleutelhouder van het bedrijf. Mijn vrouw en ik leven gescheiden. Mijn vrouw woont op de (...) in Nieuwerkerk aan de IJssel. Ik woon op het opgegeven adres te Delft. Mijn zoon woont op hetzelfde adres als dat van mijn vrouw. Mijn bemoeienis met het bedrijf gaat niet verder als het vervullen van het sleutelhouderschap, dat wil zeggen dat ik in het geval van calamiteiten met een sleutel het terrein op kan om te zorgen dat alles in goede banen wordt geleid. Ook komt het voor dat ik de honden op het terrein in de weekeinden te eten geef. Verder dan dit gaat mijn bemoeienis niet.

Vandaag zaterdag 1 augustus 1998 was ik om ongeveer 14.45 uur aan het winkelen in de Delftse binnenstad. Ik werd op mijn mobiele telefoon gebeld door mijn dochter dat de

honden op het terrein los waren gebroken. Ik ben gelijk derwaarts gegaan. Gekomen bij het terrein zag ik dat de twee honden, twee rotweilers die normaal ter beveiliging van het terrein op het terrein lopen, losliepen in het weiland. Ik zag dat er in het weiland in de directe omgeving van de honden schapen lagen, ik zag dat er ook een aantal schapen rondliepen.

Ik ben direkt het terrein opgelopen om een stuk touw te pakken om daarmee de honden vast te binden en mee terug te nemen naar het terrein. Toen ik een van de honden vast had gemaakt en terug naar het terrein liep liep de tweede hond mee met mij. Terwijl ik naar het terrein liep werd ik door twee politieagenten aangesproken, welke mij op een onbeschofte manier aanspraken. Zij vroegen mij op een onvriendelijke toon of het mijn honden waren. Ik zei tegen hen dat ik er voor zorgde op het moment. Zij spraken mij aan over het "slachtveld" wat de honden hadden aangericht. Ik vertelde dat ik er niets aan kon doen. Zij vroegen mij of ik afstand van de honden wilde doen. Ik deed dat niet en de agenten zeiden dat zij de honden in beslag zouden nemen. De agenten zeiden dat ik de nog loslopende hond moest vastpakken. Ik zei dat ik dat niet gelijk kon doen en toen zei de agent dat ik dat wel moest doen omdat hij de hond anders zou "kapotschieten". Ik werd vervolgens aangehouden door de agenten en werd naar het bureau van politie gebracht.

Ik vermoed dat de twee rotweilers die normaal op ons terrein verblijven om dat terrein te bewaken, zich hebben bevrijd door een gat in de grond of in het hek te maken. Ik heb nog niet kunnen zien hoe zij dat hebben gedaan. Reeds eerder hebben twee honden van het terrein weten te ontsnappen en hebben toen ongeveer 12 schapen gedood. Wij hebben deze honden direkt af laten maken en hebben de schade aan de boer betaald.

Ik betreur ten zeerste dat het met de nieuwe honden weer is gebeurd. Als de boer ons schadevergoeding eist zullen wij dat in goed overleg met hem, weer betalen. Wat er met de honden moet gebeuren weet ik nog niet. Maar ik vind dat de politie op een normale manier had kunnen optreden. De commotie en mijn aanhouding had niet hoeven gebeuren. Ik kan dit in samenspraak met mijn zoon en mijn vrouw op een nette manier met de boer regelen. Ik ben feitelijk geen eigenaar van de honden. Dat is mijn vrouw."

F. Nadere reactie verzoeker

Verzoeker werd nog in de gelegenheid gesteld te reageren op de laatste brief van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden. Hij maakte van die gelegenheid geen gebruik.

Beoordeling

A. Ten aanzien van de aanhouding

1. Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat ambtenaren van het regionale politiekorps Haaglanden hem op 1 augustus 1998 ten onrechte hebben aangehouden

2. Op 1 augustus 1998 kwam de politie ter plaatse na de melding dat honden een aantal schapen hadden aangevallen. Ter plaatse was verzoeker, die zich in ieder geval voordeed als degene die op dat moment de zorg en de verantwoordelijkheid over de honden droeg, met andere woorden de honden "onder zijn hoede had".

Verzoeker gaf door zijn handelwijze aanleiding tot deze veronderstelling: hij nam daadwerkelijk deze zorg op zich door de honden te vangen. Ook zijn overige optreden rechtvaardigde deze gedachte: verzoeker wilde ter plekke met de eigenaar van de schapen in contact treden om de schade te regelen.

3. In aanmerking genomen artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering kon verzoeker, gezien het bovenstaande, naar objectieve maatstaven worden aangemerkt als verdachte van overtreding van het in artikel 425 van het Wetboek van Strafrecht strafbaar gestelde feit.

Nu bovendien sprake was van een zogenaamde heterdaadsituatie, was de politie op grond van artikel 53 van het Wetboek van Strafvordering bevoegd om verzoeker aan te houden.

4. Het aanhouden van een burger door de politie is een ingrijpend dwangmiddel. De bevoegdheid daartoe moet daarom alleen worden gebruikt indien het onderzoek in de desbetreffende zaak dat rechtvaardigt.

In zoverre moet de beslissing om tot aanhouding over te gaan voldoen aan de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit.

In dit geval werd verzoeker niet verdacht van het plegen van een gering vergrijp, maar van een vergrijp waarvoor een hechtenis van (ten hoogste) zes maanden is toegelaten.

Bovendien zouden de honden al eerder de schapen hebben aangevallen, zodat mogelijk sprake was van recidive. De situatie ter plekke was daarnaast onrustig door de opwinding van (in ieder geval één van de) de omstanders.

Onder deze omstandigheden hadden de politieambtenaren voldoende grond om gebruik te maken van hun bevoegdheid tot aanhouding, en om verzoeker over te brengen naar het politiebureau.

In zoverre is de onderzochte gedraging behoorlijk.

B. Ten aanzien van het meedelen van de reden van aanhouding

1. Verzoeker klaagt er voorts over dat de betrokken ambtenaren hem de reden van de aanhouding niet hebben meegedeeld.

2. Op grond van het bepaalde in het EVRM en het IVBPR (zie achtergrond onder 3.) dient iedere aangehoudene onverwijld de reden van aanhouding te worden meegedeeld.

3. Gelet op de over en weer - van verzoeker en van politiezijde - verstrekte inlichtingen is niet onomstotelijk komen vast te staan dat aan verzoeker direct na zijn aanhouding de reden van deze aanhouding is meegedeeld.

Hoofdagent V. (zie bevindingen onder C.2.) heeft verklaard dat hij verzoeker ter plaatse de reden van zijn aanhouding heeft meegedeeld. Volgens hoofdagent Z. (zie bevindingen onder C.2.) was dit inderdaad het geval, maar wist hij dit niet meer precies.

4. De lezingen van enerzijds verzoeker en anderzijds de betrokken politieambtenaren ten aanzien van dit klachtonderdeel lopen uiteen. Er is geen sprake van feiten of omstandigheden op grond waarvan aan de ene lezing op dit punt meer betekenis moet worden toegekend dan aan de andere.

De Nationale ombudsman dient zich op dit punt dan ook van een oordeel te onthouden.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden (de burgemeester van 's-Gravenhage), is niet gegrond ten aanzien van de aanhouding van verzoeker.

Geen oordeel wordt gegeven over de klacht ten aanzien van het niet-meedelen van de reden van aanhouding.